

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.1.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงาน ร่วมกับเครือข่ายสังคม

5.1.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาทักษะการขยายอาชีพของนักศึกษา โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม กับเกณฑ์ ร้อยละ 80

5.1.4 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพของนักศึกษา โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม กับเกณฑ์ ร้อยละ 80

5.1.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.12/ 82.35 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.2.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.6934 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.34

5.2.3 นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.4 นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการปฏิบัติ หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81

5.3 อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.3.1 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.12/ 82.35 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษา จากกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 79.12 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 82.35 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน การกำหนดปัญหา ศึกษาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านการกลั่นกรองและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ จากหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 ศึกษาเอกสารการจัดทำโครงงาน การวัดและประเมินผลจนเข้าใจ แล้วจึงนำมาสร้างโครงงานตามหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการทดลองใช้เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะ การขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของช่อทิพย์ ศรีสุคนธ์รัตน์ (2555) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่

กำหนด และจงจิตร คุณสา (2557) ได้ทำการศึกษาผล ของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ผ่านเว็บโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ผ่านเว็บโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

5.3.2 ผลการหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.6934 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.34 ซึ่งหมายความว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งมีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เป็นอย่างดีมีผลทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามผลการทดสอบประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของช่อทิพย์ ศรีสุคนธ์รัตน์ (2555) ได้ทำการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล 0.65 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยโครงงานบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 65 และอรุณี ศรีสิทธิชูชาติ (2559) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.62 หรือคิดเป็นร้อยละ 62

5.3.3 นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่าย กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามหลักการและแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวม ออกแบบ พัฒนา ประเมินผลอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการประยุกต์ใช้สื่อสังคมที่ทันสมัย นำเสนอสื่อที่เป็นรูปธรรม น่าสนใจและตรงตามวัตถุประสงค์ การติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มนักศึกษา กับผู้สอนที่ติดตามดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของดารานี อุดชา (2555) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง

อยู่อย่างพอเพียง รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และงานวิจัยของวศิวิวรรณ หะมิงมะ (2557) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 บ้านปากน้ำ ในสังคมพหุวัฒนธรรม นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำโครงงาน เข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในความแตกต่างของเพื่อนในชั้นเรียน มีความตั้งใจเรียนรู้กล้าแสดงความคิดเห็น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมหลังการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณีศรีสิทธิชูชาติ (2559) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างการวิจัย หลังการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่ประเมินหลังเรียนแบบโครงงานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3.4 นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการปฏิบัติ หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการฝึกให้นักเรียนมีทักษะการทำงานอย่างมีระบบและฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความสามารถในการสื่อสารสิ่งที่ตนคิด หรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กล่าวคือ “ผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียน ศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และสอดคล้องกับ จุฑา ทิพย์ เเคราะห์ดี (2550, น. 78) ได้พัฒนาแบบประเมินทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรักการ เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการ พัฒนานิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Zimmerman (2010) ที่ทำการวิจัยเชิง

สำรวจเกี่ยวกับการสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตในห้องเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกรด 12 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตร่วมกับการสัมภาษณ์ครู นักเรียนผลการวิจัยพบว่าการสอนแบบโครงงานทำให้นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนรู้ในห้องเรียนและการเรียนรู้ในระดับสูงต่อไปให้ประสบความสำเร็จได้

5.3.5 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์ให้เกิดขึ้นโดยตรงกับตัวนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น นักศึกษามีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนและสนุกกับการเรียน ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวศิวิวรรณ หะมิงมะ (2557) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานในสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ใน ระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ศรีสิทธิชูชาติ (2559) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 พบว่า มีความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในเชิงบวก จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.4.1.1 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาทักษะการขยายอาชีพ โดยวิธีการสอนแบบโครงงานร่วมกับเครือข่ายสังคม ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมหรือฝึกทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขาดความร่วมมือในการทำงาน

5.4.1.2 ผู้สอนต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจและยอมรับข้อตกลงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการทำกิจกรรม

5.4.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นฝึกทักษะ นักศึกษาอาจใช้เวลาทำกิจกรรม นานกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้นครูผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

5.4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงาน ร่วมกับเครือข่ายสังคม วิชาทักษะการขยายอาชีพ อช 31002 เรื่องทักษะในการขยายอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

5.4.2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานร่วมกับรูปแบบการสอนอื่น ๆ